

‘समानो मन्त्रः समितिः समानी’

UNIVERSITY OF NORTH BENGAL

B.A./B.Sc. Programme 5th Semester Examination, 2023

DSE1/2/3-P1-ECONOMICS

Time Allotted: 2 Hours

Full Marks: 60

The figures in the margin indicate full marks.

The question paper contains paper DSE-1A and DSE-1B.

The candidates are required to answer any *one* from *two* courses.

Candidates should mention it clearly on the Answer Book.

DSE-1A

INDIAN ECONOMY-I

GROUP-A / विभाग-क / समूह-क

1.	Answer any <i>four</i> questions from the following:	$3 \times 4 = 12$
	निम्नलिखित ये-कोनो चारटि प्रश्नेर उत्तर दाओः
कुनै चारवटा प्रश्नहरूको उत्तर दिनुहोस्।	
(a)	State the institutional sources of agricultural credit in India.

भारतेर कृषिभित्रिक खण-एर प्रतिष्ठानमूलक उৎस कि ?
भारतमा कृषि ऋणको संस्थागत स्रोतहरू उल्लेख गर्नुहोस्। | |
| (b) | Indicate any three causes of problem of India's overpopulation.

भारतेर अतिरिक्त जनसंख्या समस्यार तिनाटि कारण उल्लेख करो।
भारतको अतिजनसंख्याको कुनै तीनवटा कारणहरू बताउनुहोस्। | |
| (c) | Mention some major features of Indian economy at Independence.

स्वाधीनतार समयकालेर भारतीय अर्थनीतिर मुख्य बैशिष्ट्यगुलो बर्णना करो।
स्वतन्त्रताको समयको भारतीय अर्थव्यवस्थाको केही प्रमुख विशेषताहरू बताउनुहोस्। | |
| (d) | Distinguish between Planned economy and Market economy.

परिकल्पित अर्थनीति एवं बाजार अर्थनीतिर मध्ये पार्थक्य कि, आलोचना करो।
योजनाबद्ध अर्थव्यवस्था अनि बाजार अर्थव्यवस्थामाझ भिन्नता देखाउनुहोस्। | 3 |
| (e) | Mention any three features of less developed countries.

अनुनान अर्थनीतिर तिनाटि बैशिष्ट्य उल्लेख करो।
अल्प विकसित देशहरूको कुनै तीनवटा विशेषताहरू बताउनुहोस्। | 3 |
| (f) | What is ‘Operation Barga’?

“अपारेशन बर्गा” बल्ते कि बोझो ?
‘अपरेशन बर्गा’ के हो ? | 3 |

GROUP-B / विभाग-ख / समूह-ख**Answer any four questions out of the following** **$6 \times 4 = 24$** **निम्नलिखित ये-कोनो चारटि प्रश्नेर उत्तर लेख****कुनै चारवटा प्रश्नहरूको उत्तर दिनुहोस्।**

2. What are the most important causes of underdevelopment in India? 6
 भारतेर आर्थिक अनुग्रहनेर गुरुत्वपूर्ण कारणगुलि कि कि ?
 भारतमा अल्प विकासको सबैभन्दा महत्वपूर्ण कारणहरू के के हुन् ?
3. Explain the concept of population explosion. 6
 जनसंख्या विस्फोरणेर धारणाटि संक्षेपे ब्याख्या करो।
 'जनसंख्या विस्फोटनको' परिकल्पना व्याख्या गर्नुहोस्।
4. What are the factors responsible for population explosion in India? 6
 भारतेर जनसंख्या विस्फोरणेर जन्य दायी कारणगुलि कि कि ?
 भारतमा जनसंख्या विस्फोटनको निम्ति कुन कुन कारक तत्वहरू उत्तरदायी छ ?
5. Discuss briefly the effects of Green Revolution in India. 6
 भारते सबूज विप्लवेर प्रभाव सम्पर्के संक्षेपे आलोचना करो।
 भारतमा हरित क्रान्तिको प्रभाव संक्षेपमा छलफल गर्नुहोस्।
6. Briefly describe the land reform programmes in India with special reference to West Bengal. 6
 पश्चिमबँग्लेर परिप्रेक्षिते, भारतेर भूमिसंस्कार कार्यक्रमगुलि संक्षेपे वर्णना करो।
 पश्चिम बंगालको विशेष सन्दर्भमा भारतमा भूमि-सुधार कार्यक्रमहरूको संक्षेप वर्णन गर्नुहोस्।
7. What are the measures adopted by the government to provide rural credit? 6
 ग्राम्यखण्ड योगानेर क्षेत्रे सरकार कि कि पदक्षेप प्रहरे करेछे ?
 ग्रामीण क्रेडिट प्रदान गर्न सरकारले कुन कुन उपायहरू ग्रहण गरेका छन् ?

GROUP-C / विभाग-ग / समूह-ग**Answer any two questions from the following** **$12 \times 2 = 24$** **निम्नलिखित ये-कोनो दुटि प्रश्नेर उत्तर दाओ****कुनै दुईवटा प्रश्नहरूको उत्तर दिनुहोस्।**

8. Discuss the salient features of Indian Agriculture. 12
 भारतीय कृषिर उल्लेखयोग्य बैशिष्ट्यगुलो आलोचना करो।
 भारतीय कृषिक्षेत्रको मुख्य विशेषताहरू चर्चा गर्नुहोस्।
9. Explain the recent banking sector reforms in India. 12
 भारते साम्प्रतिक ब्याङ्किं सेस्टेरेर संस्कारगुलि ब्याख्या करो।
 भारतमा पछिल्लो समयमा व्याँक व्यवसाय क्षेत्रमा भएको सुधार व्याख्या गर्नुहोस्।
10. Write short notes on the following: 6+6
 निम्न प्रदत्तगुलोर संक्षिप्त टीका लेखोः
 निम्नलिखित माथी छोटो टिप्पणी लेख्नुहोस्:
 (a) Different measures of Money Supply.
 अर्थयोगानेर विभिन्न परिमाप
 मुद्रा आपूर्तिका विभिन्न उपायहरू

(b) Financial Derivatives.

আর্থিক ডেরিভেটিভ।

বিত্তীয় ব্যুত্পন্ন।

11. Discuss the various instruments of credit control by the Reserve Bank of India. 12

ভারতীয় রিজার্ভ ব্যাঙ্কের ঋণ নিয়ন্ত্রণ করার বিভিন্ন উপকরণ আলোচনা করো।

ভারতীয় রিজার্ভ ব্যাঙ্ক দ্বারা ঋণ নিয়ন্ত্রণকো বিভিন্ন উপকরণহস্ত ছলফল গর্নুহোস্ক।

DSE-1B

MONEY AND BANKING

GROUP-A / বিভাগ-ক / সমূহ-ক

1. Answer any ***four*** questions from the following:

$3 \times 4 = 12$

নিম্নলিখিত যে-কোনো চারটি প্রশ্নের উত্তর দাওঃ

কুনৈ চারবাটা প্রশ্নহস্তকো উত্তর দিনুহোস্ক।

(a) Define SLR.

SLR-এর সংজ্ঞা লেখো।

SLR-কো পরিভাষা দিনুহোস্ক।

(b) What do you mean by Call Money Market?

কল মানি বাজার বলতে কি বোৰো ?

আহবান মুদ্রা বজার ভনেকো কে হো ?

(c) Why is Central Bank called ‘lender of the last resort’?

কেন্দ্ৰীয় ব্যাঙ্ককে কেন “শেষ অবলম্বন খণ্ডাতা” বলা হয় ?

কেন্দ্ৰীয় ব্যাঙ্কলাঈ কিন ‘অন্তিম উপায়কো ঋণদাতা’ ভনিন্ছ ?

(d) State the different components of Money Supply.

অৰ্থ যোগানের বিভিন্ন উপাদানগুলো উল্লেখ করো।

মুদ্রা আপূর্তিকা বিভিন্ন ঘটকহস্ত উল্লেখ গৰ্নুহোস্ক।

(e) What are the problems of Asymmetric information?

অসিম্যাট্রিক তথ্যের সমস্যা কি ?

অসমিত জানকারীকা সমস্যাহস্ত কে কে ছন্দ ?

(f) Define Money.

অৰ্থ-এর সংজ্ঞা লেখো।

মুদ্রাকো পরিভাষা দিনুহোস্ক।

GROUP-B / বিভাগ-খ / সমূহ-খ

Answer any ***four*** questions from the following

$6 \times 4 = 24$

নিম্নলিখিত যে-কোনো চারটি প্রশ্নের উত্তর দাও

কুনৈ চারবাটা প্রশ্নহস্তকো উত্তর দিনুহোস্ক।

2. What are the functions of Money?

অৰ্থের কাজ কি কি ?

মুদ্রাকা ক্ৰিয়াহস্ত কে কে ছন্দ ?

3. Write short note on Financial Derivatives.
আর্থিক ডেরিভেটিভ-এর উপর সংক্ষিপ্ত টীকা লেখো।
বিত্তীয় ব্যুত্পন্নমাথৰী ছেটো টিপ্পণী লেখুহোস্ব।

4. What are the main features of Indian Capital Market?
ভাৰতীয় মূলধনী বাজাৰ-এৰ মুখ্য বৈশিষ্ট্যগুলি কি কি ?
ভাৰতীয় পুঁজী বজাৰকো মুখ্য বিশেষতাৱৰ্ক কে কে ছন্ত ?

5. Explain how commercial bank grants loan by creating deposits.
আমানত তৈৰী কৱে বাণিজ্যিক ব্যাঙ্কগুলি কিভাৱে ঋণ প্ৰদান কৱে, ব্যাখ্যা কৱো।
ব্যবসায়িক ব্যাঁকহৰুলৈ 'জমা রাশী' সৃজনা গৱেৰ কসৰী ঋণ দিন্তন্ত্ৰ ভনী ব্যাখ্যা গৰ্নুহোস্ব।

6. Discuss the evolution of Banking structure in India.
ভাৰতে ব্যাঙ্কিং পৱিকাঠামো তৈৰীৰ বিবৰণ সম্পর্কে আলোচনা কৱো।
ভাৰতমা ব্যাঁক ব্যবসায়কো সংৰচনাবাৰে চৰ্চা গৰ্নুহোস্ব।

7. Discuss the term structure of interest rates in India.
ভাৰতেৰ সুদেৱ হাৱেৱ মেয়াদী গঠন প্ৰক্ৰিয়াটি আলোচনা কৱো।
ভাৰতমা ব্যাজ দৰকো অবধি সংৰচনাবাৰে ছলফল গৰ্নুহোস্ব।

GROUP-C / বিভাগ-গ / সমূহ-গ

Answer any two questions from the following

$12 \times 2 = 24$

নিম্নপদ্ধতি যে-কোনো দুটি প্ৰশ্নেৱ উত্তৰ দাও
কুনৈ দুইবৰ্টা প্ৰশ্নহৰুকো উত্তৰ দিনুহোস্ব

8. Explain the banking sector reforms in India. 12
ভাৰতেৰ ব্যাঙ্কিং সেক্টৱেৰ সংস্কাৰ সম্বন্ধে আলোচনা কৱো।
ভাৰতমা ব্যাঁক ব্যবসায় ক্ষেত্ৰকো সুধাৰ ব্যাখ্যা গৰ্নুহোস্ব।

9. Explain the sources of interest rate differentials. 12
সুদেৱ হাৱেৱ পাৰ্থক্যেৱ বিভিন্ন উৎস আলোচনা কৱো।
ব্যাজ দৰ পিন্ততাকা স্বোতহৰু ব্যাখ্যা গৰ্নুহোস্ব।

10. Discuss the Quantitative and Qualitative methods of credit control by the RBI. 12
ভাৰতীয় রিজাৰ্ভ ব্যাকেৱ ঋণ নিয়ন্ত্ৰণ-এৰ পারিমাণগত এবং গুণগত পদ্ধতিগুলো আলোচনা কৱো।
'আৱৰ্বীআৰ্হ'-কো ঋণ নিয়ন্ত্ৰণকো মাত্ৰাত্মক অনি গুণাত্মক বিধিহৰু ছলফল গৰ্নুহোস্ব।

11. Explain the role of financial institution in the economic development of a country. 12
দেশেৱ আৰ্থিক উন্নয়নেৱ ক্ষেত্ৰে আৰ্থিক প্ৰতিষ্ঠানগুলোৱ ভূমিকা ব্যাখ্যা কৱো।
কুনৈ দেশকো আৰ্থিক বিকাসমা বিত্তীয় সংস্থাহৰুকো ভূমিকা ব্যাখ্যা গৰ্নুহোস্ব।

—X—